

Neruda, Petr

Příloha č. 1

In: Neruda, Petr. *Střední paleolit v moravských jeskyních*. Měřínský, Zdeněk (editor); Klápště, Jan (editor). 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, pp. 107-108

ISBN 9788021054448

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/127583>

Access Date: 26. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

PŘÍLOHA Č. 1 / APPENDIX N. 1

Jádra / Cores

A) FÁZE EXPLOATACE JÁDRA / CORE EXPLOITATION PHASE

I – Surovina / raw material

Ia – kusy suroviny se stopami manipulace nebo manuporty / raw material with traces of the manipulation or manuport

Ib – zkouška / raw material with several testing scars (blanks)

II – Preparace / preparation

IIa – počátkové jádro – surovina nebo úštěp s několika údery, které již naznačují organizaci úderových a těžních ploch / pre-core – raw material or flake with several flake scars without clear established exploitation surface

IIb – upravené netěžené jádro – jádro již vykazuje zjevnou organizaci ploch, ale ještě nejsou odbity cílové polotovary / prepared non-exploited cores – hierarchical (defined) surfaces without traces of exploitation

III – Těžba / Exploitation

IIIa – těžné jádro – jádro s negativy po odbitých odštěpech / reduction-stage core-targed blanks were struck

IV – Těžba / Reparation

IVa – reparované jádro – obtížně rozlišitelná kategorie, protože jádra jsou v průběhu výroby reparována průběžně, takže jejich odlišení právě v tomto stadiu je výjimečné / core in the reparation stage – unusual, difficult to distinguish

V – Odpad / Waste

Va – zbytky jader – jádra malých rozměrů nebo jádra s takovými technologickými nebo surovinovými vadami, že již nebylo možné pokračovat v těžbě; při klasifikaci takových kusů se nevyhne jisté subjektivnosti / core rest – small core or core with step and/or hinge termination on the exploitation surface

Vb – zlomky jader – kusy, které mají zachován kus těžní nebo úderové plochy, ale rozměry nejsou kompletní; většinou jsou rozpadlé po dynamických nebo mrazových puklinách, v některých případech jako výsledek termického šoku (přepálení) / core fragment

B) TYP JÁDRA / CORE TYPE

a – prizmatické – k tomuto typu byly v rámci středopaleolitického inventáře přiřazovány i kusy, na nichž se nacházela těžní plocha s paralelně odbitými polotovary, ale které nevykazovaly striktně mladopaleolitický způsob přípravy a exploatace. V poznámce jsou tato jádra označována jako subprizmatická (a2). Podle dosažených výsledků bude nutné tyto typy rozlišovat. V některých případech bylo jádro obtížně odlišitelné od typu G. / prismatic core – parallel exploitation, also for cores without traces of upper palaeolithic treatment (a2 – subprismatic core)

b – kýlovité / carinated cf. carinated end scraper

c – kuželovité / cone core

d – tužkovité – úzké jádro s paralelními boky / pencil-shape – thin core with parallel sides

e – rydlovité / burin-like core

f – ploché – jádro plochého tvaru, které není možné přiřadit k jinému konkrétnímu typu / flat core

g – diskoidně-prizmatické (cf. Quina; Bourguignon 1998, 246–249) / Quina type core

h – diskoidní – jádro s dvěma vzájemně zaměnitelnými plochami, které střídají použití jako těžní a úderová plocha (cf. definice Boëda 1993). Odbití odštěpů zároveň preparuje tvar jádra, takže se jedná o objemový typ jádra. V některých případech je tento typ těžce odlišitelný od typu „s“, v případě změny orientace dělicí roviny mohou připomínat i typ „i“. / discoid core – non-hierarchised surface, sometimes difficult to differentiate from the type “s” or type “i” in the case of the reorientation

s – subdiskoidní – jádra, která splňují kritéria diskoidního jádra, kromě toho, že vykazují hierarchizaci těžní a úderové plochy. Je tedy možné rozlišit úderovou a těžní plochu / subdiscoid – principally discoid but with differentiated surfaces (discoid unipolar or discoid core with changed orientation)

s1 – varianta s hierarchizovanými plochami / variant with hierarchical surfaces

s2 – varianta unifaciální / unifacial variant

s3 – varianta se změněnou orientací; diskoidním jádrem lze proložit dvě dělicí roviny / variant with changed orientation; two part planes can be inlaid through the core

s4 – varianta s diskoidní těžbou na části objemu / variant with discoid reduction on part volume of the core

s5 – varianta s příčným lomem / variant with a transversal fracture

i – polyedrické / polyhedric

l – levalloiské preferenční – levalloiské štítové jádro pro jeden odštěp (ústěp, hrot) / Levallois unidirectional core for the target flake or point

r – levalloiské rekurentní – jádro pro těžbu série odštěpů, nejčastěji čepele nebo úštěpy / Levallois recurent core for blades or flakes series exploitation

j – nepravidelné / irregular

m – zlomek / fragment

x – nejasné / inexplicit

C) ORIENTACE / ORIENTATION

– určuje orientaci negativů na těžní ploše nebo organizaci těžních ploch / scars pattern or surfaces organisation

u – unipolární / unidirectional; b – bipolární / bidirectional; z – změněnou orientací / changed orientation; c – dostředná / centripetal; k – konvergentní / convergent; d – divergentní / divergent; v – všesměrné / all-directional; x – nejasná / inexplicit

D) TĚŽENÝ PRODUKT / EXPLOITATED PRODUCT

– charakterizuje negativy odbité z těžní plochy, rekonstruované na základě negativů / chipped product according to negatives (blank scars)

c – čepel / blade; h – hrot / point; k – odštěp (ústěp nebo čepel) / blank (flake or blade, impossible to distinguish); u – úštěp / flake; x – nejasný / inexplicit

E) FORMA SUROVINY / RAW MATERIAL FORM (Shape)

– rekonstrukce původní formy suroviny na základě dochovaných stop původního povrchu. Většinou lze takové stopy najít pouze u jader z počátečních fází preparace a exploatace / reconstruction according to rest of original surfaces

b – blok s přirozeným starým povrchem; jedná se zejména o ostrohranné, často mrazové zlomky suroviny s částí původního povrchu / block with natural surface (usually frosted)

m – přirozený úlomek: cf. výše bez původního povrchu / block (fragment) without natural surfaces

p – ploténka; plochý tvar suroviny i se zaoblenými okraji / flat block or pebble

h – hlíza: suroviny s nepravidelným povrchem / nodule

g – valoun / pebble

e – úštěp / flake

c – čepel / blade

k – odštěp / blank

t – technické prostředky, např. zlomek otloukače / ground stone tools (e.g. fragment of hammerstone)

x – nejasný / inexplicit

F) ÚPRAVA PODSTAVY / STRIKING PLATFORM ADJUSTMENT

0 – přirozená / natural cortex or frosting surface; 1 – jedním úderem / by one strike; 2 – dvěma a více údery / adjustment by two or more strikes; 3 – fasetovaná / faceted

G) PREPARACE TVARU / SHAPE PREPARATION

– rovněž poněkud problematická kategorie, zejména u intenzivněji těžných kusů, protože stopy po úpravách původního tvaru výchozí suroviny jsou odstraněny těžbou.

a – zadní hřebenová / crested back; b – zadní plochá / flat back;

c – centripetální / centripetal; d – laterální levá / left lateral;

e – laterální pravá / right lateral; f – distální hřebenová / distal crest;

g – distální plochá / distal flat; h – distální fasetovaná / distal faceted;

i – unipolární plochá / unipolar flat; j – bifaciální plochá / bifacial flat;

k – konvergentní / convergent; n – nepřipraveno / non-prepared; x – nesledováno / not classified

H) TVAR PŘÍČNÝ / CROSS SECTION

A – čtvercový / square; B – obdélníkový / rectangular; C – pravidelný lichoběžníkový / regular trapeze; D – jednostranný lichoběžníkový / one-side trapeze; E – trojúhelníkový / triangular;

F – kruhová výseč / sector; G – plankonvexní / plan-convex;

H – oboustranně vypouklý / biconvex; J – kruhový / circular;

I – oválný / ovale; K – kosodélník / rhomboid; P – bipiramidální / bipyramidal;

L – levalloiský („želví krunyř“) / Levallois; M – mnohoúhelník / polygonale;

N – nepravidelný / irregular; X – nesledováno / not classified

I) TVAR PODÉLNÝ / LONGITUDINAL SECTION

A – čtvercový / square; B – obdélníkový / rectangular; C – trapézoidální / regular trapeze; D – jednostranný lichoběžníkový / one-side trapeze; E – trojúhelníkový / triangular; G – plankonvexní / planconvex; I – oválný / oval; J – kruhový / circular; M – mnohoúhelník / polygon; N – nepravidelný / irregular; X – nesledováno / unclassified

J) DŮVODY OPUŠTĚNÍ / REASON OF ABANDONMENT

T – technologická chyba (zaběhnutí, zlomení) / technological fault (termination, fracture); V – vyčerpání (malé rozměry) / exhaustion (small dimension); S – surovina (kazy, inhomogenity) / raw material (inhomogeneity); K – kombinace / combination; O – jiné / others; N – nejasné / inexplicit

K) DÉLKA, ŠÍŘKA, TLOUŠŤKA / LENGHT, WIDHT, THICKNESS

– maximální rozměry jádra, měřeno při kolmém pohledu na těžní plochu / maximum dimension of a core (perpendicular view to the surface of exploitation)

L) ZACHOVANÁ ČÁST / PRESERVED PART OF CORE

D – distální / distal; P – proximální / proximal; M – mesální / mesial; C – celý předmět / total; R – rekonstruovatelný rozměr / reconstructed dimension; X – nejasná / inexplicit

M) POŠKOZENÍ / DAMAGE

P – původní / original; N – nové / new; B – přepálení / burnt; M – mrazové / frost; Y – nepoškozeno / total; X – nejasné / inexplicit

N) SUROVINA / RAW MATERIAL

Si – silicit jemnozrný nerozlišený (cf. „pazourek“) / fine silicite (cf. flint sensu stricto); Sg – silicit eratický / erratic silicite (flint sensu lato); R? – rohovec nerozlišený (obsahuje i moravské jurské rohovce) / chert (contain Moravian jurassic cherts);

Ra – radiolarit / radiolarite; Kl – rohovec typu Krumlovský les / chert of Krumlovský les Type;

Ss – rohovec typu Stránská skála / chert of Stránská skála Type; Sp – křídový rohovec – spongolit / cretaceous chert – spongolite; Ol – rohovec typu Olomučany / chert of Olomučany Type;

Bs – rohovec typu Býčí skála / chert of Býčí skála Type; Zt – rohovec typu Zdislavice-Troubky / chert of Zdislavice-Troubky Type;

Nč – silicit typu „Němčice“ / chert of “Němčice” Type; Br – rohovec bašských vrstev / chert of Baška formation;

Ls – limnosilicite / limnosilicite; Sd – silicifikovaná dřeva / fossil woods; Qr – křemen / quartz;

Qm – křemenec / orthoquartzite; Kř – křišťál / rock cristal; Zh – záhněda / smoke rock cristal; Mn – menilit / menilite;

Pc – porcelanit / porcelanite; Jl – jílovec / siltstone; Vp – vápenec / limestone; Dr – droba / greywacke; G – hrubé místní / coarse local rocks; ? – nerozlišené suroviny / inexplicit

O) KVALITA SUROVINY / RAW MATERIAL QUALITY

– je určována pro každý typ zvlášť, protože ani kvalitní křemen není možné srovnávat s jakostní stupnicí např. pazourku / respective raw material quality

f – jemnozrný / fine; m – středně zrnitý / intermediate; n – hrubý, nekvalitní / coars-grained